

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai 1. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka. Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik.

Reedel, 1. oktoobril 1926. a.

VII. aastakäik.

TJK esivõistluste triumf.

Lõi finaalis Sporti 4:1 ja lõpetas tsükli väravate vahekorraga 20:1.

TJK, endine Kalevi meeskond ja Eesti modernima jalgpallikooli rajaja, pühitses üle kolme aasta tänava jälle suuremat edu. 1923, mil meeskond eduka võistlusturnee Saksamaale tegi ja Saksa meeskondi Tallinnas seninägematult kauni mänguga löi, püsis praeguseni Eesti jalgpalli hiilgavama leheküljena. 1924 ja 1925 töid mõningaid muutusi meie tehniliselt juhtiva meeskonna mängustiilis, ta elas murdeaegu üle, ja küsimus seisis kord isegi nii, kas suudab ta läbi lüüa, üldse püsimagi jääda, kuna uus ofsaidi määrus näis soodustavat hoopis teistsuguse mänguga meeskondi, kui seda Kalevi—TJK oma Viini kooliga oli. Ka seltsisid meeskonnale teised raskused, mis hõlpsalt talle oleks võinud saatuslikuks saada.

Tänavune suvi on need küsimused siiski õnnelikult lahendanud, meeskonda pika sammu edasi kannud ja veelgi suurelt arenemisvõimsana paista lasknud. Meeskonna rekordide nimestik on oma kaaluvama osa õieti tänava saanudki ja tema saavutuste hulgas on niisuguseid, mis isegi Kesk-Euroopa mõödupuul tunnustamisväärseid.

Meeskonna mängustiil on ajanõuetele kohanenud: hoides alal kauni madalmängu lühidasõduliste kombinatsioonidega, on ta suutnud seda endisest märksa suurema liikumisega elustada ja ümberpaigutustega teravamalt löögijõudu soetada, nii et „ilus kuid tulutu“ TJK mängu kohta enam maksev ei ole. Kuna meeskond Kalevi nime all startides hellitatuks, kerglasena ja virilana tundus, on ta opositsiooni tõttu, mis kord seltskonnalt ta vastu tekkis, enam tõsisemaks, süvenemaks ja mehisemaks muutunud, kes tunneb eneses jõudu ja tahab ennast maksma panna, oma endist lemmiku positsiooni tagasi võita.

Kuna suvel see TJK'l veel vahelduva õnnega korda läks, teised meeskonnad kohati suuremat sümpaatiat löiksid, olid esivõistlused sellane triumfikäik TJK'le, et iga objektiivne hindaja tema saavutusvõime imetlejaks pidi muutuma ja selle erakordsena ning seni meil vaevalt näh-

Meistermeeskond. Seisavad vasakult: Joll, Liivar, Ellmann, Lass, Kaljot, Jürgenson, Kallaste. Istuvad: Brenner, Kaarmann, Pihlak ja Lello. Ülesvõttelt puudub Väli.

tuks tunnustama. Veidi lõtv start Narva Võitleja vastu andis juba mänguks Nõmme Kaljuga kauni tempo, ja kui Kalevi rängalt kokku varises, oli selge, et ka Sport tahes-tahtmata peab kaotuse vastu võtma. Loodeti veel, et senine meistermeeskond vast ehk kuidagi oma visadusega ja kirega üllatab, kuid TJK relvastus oli finaalmängul sedavõrd üleolev, et ta Spordi head tahtmist ei lasknud pea sugugi mõjule pääseda. Temperamentsema vahekohtuniku vile all oleks väravate arv vast veel kasvanudki.

Nukra sügisilmaga tõmbas esivõistluste suurmäng siiski staadioni tribüünid tihedalt pealtvaatajaid täis. Kas neid 3 või 4 tuhat oli, milles ajalehtede arvamisid lahku läksid, on raske öelda. Vahekohtuniku McKibbini algvileks esitas kumbki meeskond oma parima valiku — Sport: Tipner; Reinfeldt — Einmann; Paal — Rein — Klaos; Maurer 1. — Laasner — Gerasimov — Kihlefeldt — Üpraus. TJK: Lass; Liivar — Kallaste; Kaljot —

Lello — Kaarmann; Väli — Pihlak — Ellmann — Joll — Brenner. Piirikohtunikkudeks on Rõks ja Kull Kalevist.

Lahtilöögi teeb Sport ja energilise sõiduga vurab Üpraus kohe TJK värava alla, kus Liivar ta pikali sirutab. Veel paar kiiret Spordi ataaki, kuid pall söödetakse tagasi õigel ajal Lassile, kes ta teisele väljapoolele saadab ja edurivile kasutada pakub. Brenner veab nüüd Reinfeldtist läbi, Joll lööb palli vastu backi ja sealt tagasipõrgates põrutab Kaljot toorelt üle.

4. min. väärtab Liivar Lello tagasi-söödul, pall veereb Kallastele, kuid enne kui tema saab lüüa, on Gerasimov selle valdaja. Varitsey Lass jõuab siiski kuuli õigel ajal kahjutuks teha.

6.30 sek. saab Pihlak Ellmannilt kena söödu, kuid küljelt tehtud löök satub teinepoole väravapuud. Vabalöögi järel saab palli Väli, veab Klaosist läbi ja söödab Ellmannile, kes kokkujooksunud Einmanni, Reinfeldti ja Tipneri vahelt lööb lähedalt 1:0.

Kehaline kasvatus Jaapanis.

Dr. H. J.

Rahvaseliidu väljaandes „Health Organisation Japan“, 1925., käsitlevad dr-id Yoshida, Kita ja Ujihara Jaapani kehalist kasvatust.

Dr. Yoshida, koolitervishoiu osakonna juhataja Jaapani haridusministeeriumis, räägib Jaapani üldkehakasvatuse korraldusest ja viigaste laste riiklisest järelevalvest, füüsilisest kasvatuses, dr. Kita, Tokio läheduses oleva kõrgeima kehalise kasvatuses instituudi direktor, Jaapani kehalise kasvatuses ülikoolist ja selle tööst ning õppekavade, dr. Ujihara, tervishoiu nõunik Jaapani siseministeeriumis, Jaapani spordiliikumisest, selle riiklisest propageerimisest, õhutamist.

Dr. Yoshida nimetab kõige peakt, et füüsilist kasvatust võiks käsitleda propageerimise seisukohalt, füüsilise kasvatuses juhtimisest eriti kõnelda, materjaale ja abinõusid puudutada, millised tarvilikud füüsiliseks treeninguks, ja üksikasjalisemalt peatada õpetamise meetodide ja harjutuste juures. Dr. Yoshida räägib, et 1913. aastast peale kehalise kasvatuses alal Jaapanis me ees leia me peaaegu kõik just järgmisi tähtsaid kehaharastamise üksikvorme: 1) võimlemist, 2) sõjaväelist, distsiplineeritud kehalist kasvatust, 3) sporti niisuguse, 4) enesekaitse erivorme dshiu-dshitsu jne. näol. Enne 1913. aastat õpetati Jaapani koolides, kus kehaline kasvatus sunduslik (üliõpilastele pole ta mitte sunduslik), Saksa süsteemi järel, peale 1913. aastat on üldiselt enamuses harrastatav Rbotsi süsteem Jaapani koolides, kusjuures (ainult meesõpilased) siiski mõneski kohas veel Saksa süsteemidele Jaapanis ruumi on antud. Sõjalist treeningut võetakse ette aastas kord suurematel manöövritel (tütarlapsed on viimastest vabad). Koolivõimlemise programmi kuulub ka vehklemine, missugust antakse poistele kesk- (intermediate) ja normaalkoolides (normal schools). 3 korda nädalas peavad õpilased koolides sunduslikult võimlema, nendele lisatakse, võib lisada veel juure läbisegi 3 tundi, — normaal meeskoolides koguni 3 kuni 6 tundi; normaal meeskoolides on sunduslikke võimlemistunde 2 kuni 4, tehnikakoolides 3 kuni 6 nädalatundi võimlemist ja kõigis teistes koolides 3 nädala sunduslikku tundi ühe lisatunniga.

Jaapan olla rikkalikult varustatud kõigi kehaliseks kasvatuses tarvisminevate riistadega ja kool on ses suhtes eeskujulik. Riistad olevat, tõsi küll, halvemad, kui võrrelda neid Euroopa ja Ameerika omadega, kuid viimasel ajal olla Jaapan ka ses suhtes edasi jõudnud, ni et maa ühiskondlikki nendega juba varustatud on.

Mänguplatsid, mis koolidel peaksid olema ja missuguseid raske mõnikord leida Jaapani suuremates linnades, leia me mõnikord koolimaja katusel (Ameerikas samuti, H. J.). Õpetus koolides jätkvat veel mõndagi soovida, kuid ka siin olla häid tagajärgi just viimasel ajal konstateeritud, kuid haridusministeeriumi eeskirji samuti 1913. aastast tõi siia ni mõnegi paranduse, mis üldtervishoiulise tähtsusega. Sin leia me muu seas kaks järgmist huvitavat punkti: 1) Ühiskoolide (common), keskkoolide ja tütarlaste kõrgemate koolide õpilased ühes kogu õpetajaskonnaga koguvad enne koolitöö algust kooli mänguplatsile, et teha kehaharjutusi ja hingamisgümnaastikat.

2) On sisse seatud mängud, kehaharjutused puhketundidel ja pärast kooli võimlemisõpetajate ja pedagoogide juhatusel.

Harjutuste tegemist vabas õhus hinnatakse eriti: pallimängimine, hüppamine, jookstud sooritatakse õpetajaskonna järelevalve all ni koolis kui mujal pärast tunde. Suuremate, kõrgemate (keskkool jne.) koolide juures on olemas meil Eesti omadele sarnanevad spordiringid, mille moodustavad õpilased ja õpetajad. Nendel sektiioonidel on alasektiioonid, nagu vehklemise, base-palli, lawn-tennise, püssilaskmise, ujumise, paadisõidu, volley-palli, mäe-spordi harrastamise jne. osakonnad. Aasta eest on ellu kutsutud koolinoorsoo atleetiline departament, koolinoorsoo spordiliit, mis õpetajaskonna järelevalve all tahab kehalise kasvatuses, spordi propageerimisele elavalt kaasa aidata Jaapanis. Ka maakoolides töötavad energiliselt samades kehalise kasvatuses sektiioonides õpetajad õpilastega, kusjuures õpetajad järgimööda tundide järele kooli jäävad, et õpilasi juhataada nende kehalises kasvatuses.

Aasta lõpuks korraldab iga kool võimlemispeo, samuti korraldab Jaapani koolinoorsoo spordiliit suurejoonelise spordipeo kord aastas. Koolidevahelisel (viimasel) võimlemispeol tulevad päevakorda base-pall, lawn-tennis, väljamängud mitmesugusel moel, paadivõistlused jne.

Ühikoolides on Jaapanis ka oma üliõpilaste spordiklubid. Tütarlapse ja Jaapani naise

nõrga tervise peale on ainult viimasel ajal arstide poolt tähelepanu Jaapanis pööratud, ning on rohkem veel sellega öeldud, nimelt, et kehalise kasvatuses siin tuleks naise võimet tõsta. Harilikke lawn-tennis, basket-palli jne. kõrval leia me Jaapani naisnoorsoo kehalise kasvatuses kavas tänapäev juba rütmilist võimlemist, tantsu, mängusid rohkesti, uisutamist, ujumist jne. 1923. aastal võtsid tütarlapsed ja naised Jaapanis esmakordselt osa suurest Kauge-Ida spordi-peost heade tagajärgedega, esinemisega (üldse esimene olümpiaad Aasias, Kauge-Idas Jaapani eestvõttel peeti teatavasti 1913. aastal). Kõhli statistilised andmed fikseerivad viimaste aastate kohta jaapanlannade edu ni kasvus, kui tervises üldse.

Suurt rõhku panevad jaapanlased suvekoolooniate ja metsakoolide soetamise peale. Sarnaste õppeasutuste arv, kes kasvava lapse kehalist arengut suvel jälgib, nendele ulalust pakub, kasvab hiiglakiirusega Jaapanis. Dr. Yoshida ütleb, et 1918. aastal oli neid 771, kuna 1923. aastal 5649, — sõnaga iga aastaga kasvab arv üle tuhande asutusega. Viimased oleksid metsakoolooniad, kevade, suve, ujumiskodud, varatõusu, mäe-spordi harrastamise asulad jne. Alatoitluse all kannatavad lapsed saavad kõik siia juhitud vastavalt nende organismi nõuetele: kõik ühiskondlised (Jaapani omavalitsused, Jaapani Punane Rist, Noortemeeste assotsiatsioonid jne.) üksused toetavad seda tähtsat ettevõtet rikkalikult.

Mis tehakse talvel? — kerkiks ehk siin kohe küsimus. Ka talvel tehakse tööd lumesõja, suusa-spordi, uisutamise, mäerõõmiste, vehklemise jne. näol, tütarlapsed teevad tegemist rohkesti võimlemisega, ka suusatamisega samuti rohkesti, harjutavad ka püssilaskmist. Suurematest sarnastest lastekoolooniast oleksid:

1. Era valgeristi kool Chigasakis, asut. 1918. a.
2. Hamadera metsakool, asut. 1923. a.
3. Tomiura Kaihin Gakko kool, asut. Jaap. Punase Risti p. 1924. a.

Sportlane tarvitab ainult „Zenit“ ehk „Junghans“ stopperid.

H. MARKOVITSCH,
Viru tän. 15. Tel. 26-52.

1924. aastal olnud Jaapanis läbisegi igast maakonnast keskmiselt ligi 5% kõigist õpilastest suvekuudel ravitusel, tervise kosutamisel ülalmainitud asutustes.

Mis abinõud võeti tarvitusele alatoitluse all kannatavate laste juures veel koolikäimise ajal?

1. Moodustati vabaõhu (värskes õhus) klasseid,
2. vähendati õppimise hulka, koormat,
3. vabastati sunduslikest võimlemistunnist,
4. arstiti alatoitlust jne.,
5. anti (suvekoolooniates juba) vaba õhu, päikese, mineraalvete ravitsemist jne.

Kuidas oleks seisukord võimlemisõpetajatega, nende ettevalmistamisega Jaapanis? Haridusministri aruande järele olevat koolis võimlemisõpetajaid 1924. aastal 1115 kooli peale olnud 2306, võimlemisõpetajaid ettevalmistavaid õppeasutusi oli Jaapanis samal aastal (1924.) neli valitsusasutust ja viis eraasutust, viimastest kolm naisele, missugustest viimastest neist koldest üks kujutas enesest korraga ka muusikakooli (Fujumura's Gymnastic and Musical School for Girls). Peale nende kehalise kasvatuses õppeasutuste on Tokio lähedal Yoyohatamachi Jaapani kehalise kasvatuses ülikool.

Dr. Kita, selle instituudi juhataja, kirjutabki selle instituudi kohta mõndagi huvitavat, mis ka meil Eestis võiks suurt huvi pakkuda. Instituudi peahoones nimelt leia me anatoomia, füsioloogia, hügieeni, patoloogia, bakterioloogia, psühholoogia, keemia, röntgeni, farmaatsia kabinetide ruumid, kuna võimla, mis varustatud vastava aparatuuriga, pisut eemal, mis peahoonega ühenduses on. Kaks eriehitust (majad on katseloomade ülalhooldamiseks määratud), 350-meetriline spordivälj, ujumisbassein ja mõned tennisemängu kohad on siin samas läheduses. Instituut, mis oktoobris 1925 valmis juba saanud, kobsneb instituudi juhatajast, 8 korralisest õppejõust ja 11 abiopejõust; peale selle mõnest ametnikust (3).

Jaapanlanna Kinuye Hitomi, Jaapani suurim naine ja maailma väljapaistvam nais sportlane. Võitis Göteborgi naisolümpiaadil rea alasid. Oma kodumaal on ta kaugust isegi üle 6 mtr. hüpanud.

Instituudis tehakse teaduslist tööd, antakse instruksioone ja vastatakse kõigile kehal. kasvatuses puutuvatele küsimustele; kõlksugused muud võimalused sõjaväes, noortemeeste ühingutes, tehastes jne. kasutatakse samuti ära, kui see vajalikuks osutub kehalise kasvatuses teaduslikele uurimisele. Instituut publitseerib oma töid, valmistab võimlemis-spordiõpetajaid, instruktore, töötab välja normid võimlate kohta, ujumisbasseinide jne. suhtes. See lühidalt siis Jaapani kõrgema kehalise kasvatuses instituudi kohta.

Nüüd peatame pisut selle juures, mil moel ja kes hoolitseb kehalise kasvatuses levimise eest rahvahulkadesse Jaapanis. Dr. Ujihara märgib sedapuhku, et juba 1916. aastal sai Jaapanis tervishoiu nõukogu ellu kutsutud, kes abinõusid hakkas otsima rahva tervise tõstmiseks. 1921. aastal asutatud juba erikomisjon, kes uurib spordi, sõjaväelise kehal. kasvatuses jne. edenemist ja hoolitseb selle propageerimise eest. Sest ajast peale on Jaapanis mitte kord ses mõttes vastavate kõrgemate riikliste instantide tähelepanu kehal. kasvatuses levitamise tähtsuse peale pööratud, mis ka vilja kannud üle kogu maa, ni et 1924. aastal oli spordi-võimlemisühinguid juba 1271 ühes 570.000 tegevliikmaga.

Dr. Diem, dr. Mallwitz ja dr. Neuendorf toovad omas „Handbuch für Leibesübungen“ ka mõningad üksikud andmed Jaapanist. Tähtsama Jaapani riiklike kehalise kasvatuses ühingu nimi kõlaks: Dai Nippon Tai-iku kyo-kai, peale selle olevat seal vanematest kehalise kasvatuses ühingutest tuttavad „Kodo-Kvan“, „Budo-Kai“ jne. Raskepärane, vana-Jaapani maadlus kunsti asemele on tänapäev siia dshiu-dshitsu atunud, millest ülalpool rääkisime. Iga kahe aasta järele korraldatakse Rahvusvahelise Olümpia komitee protektoraadil Ida-Aasias olümpiamängusid, mis avatud selle maa rahvastele. Ka Hiina sadamalinnades vähemalt on Jaapani õhutusel samuti kehalise kasvatuses levitamine hoogu võtnud ning ellu ärkanud.

See siis lühidalt kõik... Harva lendab mõte „varahommiku“ maale, kuid eks seal kee samuti elu, nagu meilgi, nagu nägime, kust mõndagi ehk eeskujuks omale võtta võiksime ka meie, kauge õhtumaa, lahkuva päikese ja viimaste virvendavate kiirte, ämariku inimlapsed!..

Ungari Austriat kolmekordselt löönud.

Weinhardt, Ungari väljapaistev väravavaht, jõuab kohale õigeaegselt, et palli Uridili ja Hössi vahelt väljaõngitseda. Tagaplaanil seisavad Ungari standardbackid vennad Foglid.

19. septembril oli must päev Austria jalgpallile, tervelt kolm kaotust korraga tuli tal Ungarilt vastu võtta. Austria rahvusmeeskond kaotas Ungarile Hohe Wartel 2:3, Viini linnameeskond Budapestis sealsele koondusele 2:4 ja amatöörmeeskond Budapesti vastavale samuti 2:4.

Maavõistluse sissejuhatusena jõeksis Nurmi 40.000 pealtvaataja ees 3000 mtr. 8.27,6, siis tuli rahvusmeeskond järgmiselt väljale: Ungari: Weinhardt (Steinamanger); Fogl 2.—Fogl 3. (Ujpest); Borsanyi (Ujpest)—Weber (Szegedin)—Rebro (Hungaria); Braun (Hungaria)—Meszaros (Steinamanger)—Holczbauer (Steinamanger)—Tritz (Hungaria)—Kohut (Ferenczvaros). Austria: Cart (Simmering); Tandler (Amateure)—Musl (Simmering); Schneider (Amateure)—Kurz (Simmering)—Dumser (Simmering); Hierländer (Amateure)—Uridil (Rapid)—Gschweidl (Vienna)—Höss (Sportklub)—Wessely (Rapid). Vahekohtunik Stepanovskiy, Prága.

Austria ebaõnnestumises arvustatakse peaaegu alati meeskonna nõrka kokkuseadmist. Cart on kahtlemata andekas, kuid ta on vähe vilunud ja suurema rutiiniga väravavaht oleks võinud vast 2—3 läbilastud väravat püüda. Mõlemad äärepoolkaitsjad olid liiga arad ja võtsid seis-

koha sagedasti isegi backide taha. Gschweidl, kes klubivõistlustel hiilgab, kukub alati rahvusmeeskonnas läbi. Ta on küll suurepärase dribbel-daja, kuid sellega ei jõua kaugele, pealegi kui tal vennad Foglid vastas seisid. Hoopis arusaamata oli, et hea sentriforvard Hierländer oli äärele mängima pandud. Eksperiment kukkus haledalt läbi.

Ungari meeskond ei pakkunud hiilgesaavutust, kuid läblöikes ühetasaselt head. Väljapaistvamad mehed olid vastu ootusi provintslased Holczbauer, Meszaros ja Weinhardt. Juba 2. min. lõi Holczbauer kõrgest vabalöögi pallist, mille püüdmist Cartil hele päike segas, 1:0, millega poolaeg mööduski. Vaheaega venitasid ungarlased senikaua, kui päike puude taha varju vajus. Uute meestena esinevad Gschweidli asemel Juranic (VAC) ja Tritzi asemel Jezsmas (Ujpest).

55. min. teeb Borsanyi Wesselyle fouli, mille järel see 25 mtr. pealt antud vabalöögist 1:1 meisterdab. Minut hiljem viib Höss torede vbl-leyga austerlased juba 2:1 juhtimisele. 61. min. lööb aga Holczbauer nurgalöögi järel 2:2 ja 83. min. Kohut üle välja Braunilt saadud söödust 3:2.

viis 46.61; 3. Viin 44.36. Ketas naistele — 1. Kõiv 19.96; 2. Tompmann 18.79; 3. Peek 17.38. Organisaatoridest tuli võitjaks EÜS 39 punktiga, teine korp. Amicitia 6 p., kolmas korp. Vironia 4 p. ja neljas korp. Revelia 2 p. Organiseeritud saavutasid kokku 51 punkti, organiseerimatud 49 p.

HPS Soome jalgpallimeister.

Üheaegselt Eesti jalgpallifinaaliga peeti ka Helsingis lõpumäng Helsingi ja Turu Palloseura vahel. Senine meister HJK oli poolfinaalis juba kaotusega 1:5 HPS vastu välja langenud.

Mäng algas metsiku tempoga. Turulased püüavad juba esimeste minutitega väravat saavutada, kuid HPS väravavaht tõrjub õnnelikult. Kohe saab aga HPS'i Saari palli, söötab Kanervale ja see Kiposele, kes püüdnud lööb 1:0. 41. minutil lööb Kanerva 2:0. Enne poolaja lõppu on turulastel väravavõimalus, kuid vahekohtunik Vickström vilistab eksikombel ofsaidi.

49. min. lööb Kanerva 35 mtr. pealt väravale, pall satub väravavahi kätest võrku ja 3:0 on märgitud. Selle järel võtavad turulased endid tugevalt kokku ja Suontausta saavutab 3:1. On veel paar jõulist pealetungi ja tagajärg tõuseb 3:2 peale. Aega on jäänud veel 15 minutit ja HPS koosmäng näib vägisi lagunevat. Ainult kaitses Koskinen-Lydmann õõtab suurejooneliselt. Viimaks õnnestub Mantilal vabalöögist 4:2 märkida ja turulaste pealetungi murda. Enne lõpuvilet saavutab veel Kanerva kaugelöögiga 5:2.

— Iivari Rõtkö, Soome tööväe maratonimees, jooksis 40.200 mtr. 2 t. 26 m. 54 s., mis uus ilmarekord. Maad jätkates tuli 42.194 mtr. ajaks 2.34.25,3.

Siirius võidukas.

Püh., 26. skp., lõunal löi Siirius Spordi väljal Tallinna väikeseltside teist garnituuri 5:0 (1:0). Poolaeg läks väikeseltside kergel ülekaalul, nii et Kooviti poolt 14. min. löödud värav isegi juhulikkuna tundus. Kuid suureks tõusis resultaat teisel poolajal, kus väikeseltsid end „välja pumbanud“ blid. Väravad järgnesid kavakindlatel perioodidel Idlaselt, Karmilt, Gerasimovilt ja Silbergilt. Siirius mängis liialt jõuliselt, kuna väikeseltsidel puudus suurem koosmäng ja raskus lasku kaitsele, kus ka kaitsepaar ja tsentrihalf väljapaistvad olid. Nurgalöögid 10:4 (2:3) Siiriusu kasuks. Vahek. A. Lugenberg. — gla.

Ungari jalgpallioludest.

Professionalismi sisseviimine ei ole sugugi nii lihtne asi, kui ta paistab. Ta nõuab suuri ümberkorraldusi, määrustikke, uusi asutusi jne. Mõne nädala järel, mis professionalism Ungaris vana, on veel raske tema tulude või kahjude üle otsustada. Näib siiski, et suurem töölust ja värskus seltsides valitseb. Elukutselisi meeskondi on praegu 24, neist kuulub 10 esimesse ja 14 teise liigasse. Kumbki liiga korraldab omaette esivõistluse. Esimese liiga viimane meeskond kukub teise ja teise liiga esimene meeskond tõuseb esimesse. Teine liiga nõuab küll kõvasti praegu, et iga aasta 2 meeskonda saaks vahetatud.

Esivõistluste pidamine sünnib inglise eeskul. Austria ja Tšehhi valusad kogemused, mida need omapäraste preemiate läbi kannatasid, on teinud ungarlasi ettevaatlikuks ja need käsitavad ainult täpset inglise mustrit. Ungari professionaal mängija palk on praegu 60 pengöt (umb. 4000 mk.) nädalas, millele lisandub preemia võidetud mängu eest 40 pengöt ja kaotatud mängu eest 15 pengöt. Paljud Ungarist väljäänud jalgpallimehed on jälle koju tagasi pööranud professionalismi sisseadmisega, kuigi tasu võrdlemisi väike.

Mõlemas liigas on mänguklass tõusnud ja seltside vahekorrd tasanenud. Praegu ei saa ei MTK ega FTC kuidagi meistertitli peale loota, sest konkurents on äärmiselt kõva ja provintsmeeskonnad Bastya ja Salbria võivad väga heade väljavaadete arvastada. Sellest on aga huvi esivõistluste vastu tublisti tõusnud.

Rootsi — Prantsuse 72:56.

Kolombi staadionil peetud järjekorraline kergetõustiku maavõistlus kõi rootslastele teenitud võidu. 100 mtr. — 1. A. Moulon, Prantsuse, 10,8; 2. Pettersson, Rootsi; 3. Oesterdahl, Rootsi, 400 mtr. — 1. Fosselius, Rootsi, 49,4; 2. Engdahl, Rootsi; 3. Jamois, Prantsuse. 1500 mtr. — 1. Martin, Prantsuse, 3,54,6 (Prantsuse rekord); 2. Pélé, Prants., 3,56,2; 3. Eriksson, Rootsi, 3,57,6. 5000 mtr. — 1. Guillemot, Prants., 15,00,8; 2. Eklöf, Rootsi, 15,16,2; 3. Selén, Rootsi, 15,26,0. 110 mtr. tõkkeid — 1. Pettersson, Rootsi, 15,2. 2. Vennström, Rootsi; 3. Viel, Prantsuse. Ketas — 1. Lünig, Rootsi, 42,91; 2. Fastén, Rootsi, 42,89; 3. Pinson, Prants. Oda — 1. Lindström, Rootsi, 65,59; 2. Lillier, Rootsi, 58,90; 3. Degland, Prants. Kõrgus — 1. Lewden, Prants., 1,90; 2. Nilsson, Rootsi, 1,85; 3. Cassel, Rootsi, 1,85. Kaugus — 1. Nass, Rootsi, 7,08; 2. H. Jansson, Rootsi, 6,78; 3. Pinson, Prantsuse, 6,68. Teivas — 1. Lang, Rootsi, 3,70; 2. Vauthier, Prants., 3,70; 3. Vintouski, Prants., 3,60. — Kuul — 1. B. Jansson, Rootsi, 14,58; 2. Paoli, Prants., 14,21; 3. H. Jansson, Rootsi. 400+300+200+100 mtr. — 1. Rootsi, koosseis — Hallberg, Pettersson, Oesterdahl, Engdahl, 1,56,6 (uus ilmarekord); 2. Prantsuse 1,59,6.

— Sakslane Hänchen tõukas Brünnis 14.10 kuuli. Dr. Renell võitis 400 mtr. 51,3, Strniste püstitas 1000 mtr. jooksis Tšehhi rekordi 2.32,0. — Schröder tõukas Hõhris 14.62 kuuli, mis uus Saksa rekord.

— Brechenmacher tõukas Münchenis 14.52 kuuli. Sealsamas jooksis dr. Peltzer 400 mtr. 49,0 ja 1000 mtr. 2.34,8.

— A. C. Bilbao mängis Rumeenia meistri Kiniz'siga Temesvaris 1:3. 100.000 elanikuga linn oli annud pealtvaatajaid 8.000.

— Rumeenia ujumisesivõistlustel näidati aegu 100 mtr. vabalt — Felicides 1.17,2 (rekord); 400 mtr. vabalt — Simansky 6.47 (rekord); 800 mtr. vabalt — Simansky 14.59; 200 mtr. rinnuli — Nemes 3.37,4; 100 mtr. selili — Ballo 1.35,4.

— Doyle, 17-aastane Austraalia neiu, ujus 100 yardi vabalt 54,0. Ilmarekord seisab ameeriklanna Ethel Lackie nimel 1.02,0.

— T. Sukatnieks on Läti tööväe kettarekordi tõstnud 45.30 peale. Mõlema käega heitis ta 45.30 + 33.09 = 78.39.

— Juventus, Torino, Itaalia meistermeeskond, kaotas Praagas Slaviale 1:6.

Üliõpilaskonna olümpiaad

peeti Tartus pühapäeval ja esmaspäeval. Kuna sportlised sugemed meie üliõpilaskonna elus ikka aasta-aastalt nõrgemaks jäävad, möödusid võistlused väikse huvi ja tähelepanu all, olles kantud ainult üksikutest väljapaistvamatest jõududest.

Parim mees väljal oli Feldmann, kel eriti kerge kuul viimasel ajal hästi lendab. Kuna tal sellega hea kiirus ja tehnika arendatud, võib loota, et ta lähemal ajal Eesti rekordi raskema kuuliga parandab. Ka Feldmanni kettaheide oli hea. Reisner ja Viin olid samuti edusamme teinud.

Võistluste tagajärjed olid: 100 mtr. — 1. Kitsing 11,9; 2. Reisner 12,5; 3. Brüller rinnaosa. 400 mtr. — 1. Kitsing 56,5; 2. Brüller 57,4; 3. Viin 58,2. 1500 mtr. — 1. Hermann 4.34,7; 2. Neumann 4.46,7; 3. Reisner. 110 mtr. tõkkeid — 1. Viin 17,3; 2. Reisner 17,4; 3. Anton. 60 mtr. — 1. Kitsing 7,3; 2. Reisner 7,4; 3. Viin. 4×100 mtr. — 1. Organiseerimatud (Roht, Herman, Anton, Kitsing) 49,6; 2. EÜS (Martinson, Viin, Reisner, Brüller) 49,7. 60 mtr. naistele — 1. Vengalis 9,2; 2. Peek 9,2; 3. Kõiv 9,3. Kaugus — 1. Kitsing 5,96; 2. Viin 5,75; 3. Roht 5,72. Kõrgus — 1. Roht 1,65; 2. Neumann 1,60; 3. Martinson 1,60. Kolmik — 1. Kitsing 12,07; 2. Viin 11,89; 3. Ruuse 11,70. Teivas — 1. Reisner 3,30; 2. Järvi 2,70. Kõrgus naistele — 1. Peek 1,20; 2. Kõiv 1,15 (1,25); 3. Vengalis 1,15 (1,20). Kuul, 7,25 kg. — 1. Feldmann 13,54 (üliõpilaskonna rekord); 2. Anton 11,63; 3. Kolk 11,46. Kuul, 5,44 kg. — 1. Feldmann 16,35, rekordtõukes 16,86 (üliõpilaskonna rekord); 2. Anton 14,25; 3. Kolk 13,34. Ketas — 1. Feldmann 39,28, rekordheites 41,13 (üliõpilaskonna rekord); 2. Ivask 36,70; 3. Koch 32,90. Oda — 1. Anton 47,91; 2. Jär-

Jack Dempsey troonilt tõugatud.

James Joseph Tunney uus poksiilmameister.

Mõne aja eest oli vaieldav küsimus, kumb on maailma suurim sportlane, kas Paavo Nurmi või Jack Dempsey. Nüüd ei kuulu see küsimus vist üldse enam vaiele alla. Mõlemad spordimajesteedid on detroniseeritud ja uued mehed nende paigale upitunud. Et aga needki kaua püsiks, ei ole vist suuremat lootust. Kiir elutempo ei võimalda enam ühelgi suursaavutusel pikka püsi ja kaaskodanikud on valmis veel suurema rõõmuga suurmeistri langemist aplodeerima, kui nad seda tema tõusul tegid. Nii on Jack Dempseygi pidanud alistuma sellele elu raudsele seadusele, mees, kes oli tööpoolest võimete poolest erakordne, saanud elu karmi kooli, näinud kõike elu viletsusi ja lõpuks tunnud tema kõike mõnususit. Kuigi tal oli haruldaselt tugev enesekriitika ja terve instinkt olude hindamiseks, ei suutnud temagi lõpuks vastu pidada ja murdus argipäevsesse hallusse vahva meriväe sõduri tüsedate hoopide all...

Dempsey — Tunney matsh peeti 23. septembril Filadelfia staadionis, mis kevadel Ameerika iseseisvuse 150-aastaseks juubeliks valmis. Staadioni mahutus on 140.000 inimest, missugune arv aga sündmuse huvilistest märksa vähemaks osutus. Viimase 4500 pileti peale võistlesid avamispäeval 25.000 inimest. Seetõttu läksid mõned platsid, mille hind 27,50 doll. 500 dollari eest. Tuhanded inimesed seisid öö läbi piletikassade ees sabas. Võõraste juurevool oli Filadelfiasse nii suur, et hotellid neid mahutada ei suutnud ja tänavaliikumine kannatas. Terve politsei oli liikumise korraldamiseks jalule aetud. Kohti näitasid pealtvaatajatele kätte 1300 ametnikku. Tervest Ameerikast vuras Filadelfiasse eraronge. Nendega tulid niisugused suurused, kui 80-aastane raustrusti esimees Judge Gary, raudteetrusti esimees Bauchain, kui ka kinomehed Charlie Chaplin ja Tom Mix.

Dempsey saabus oma treeningukortrist Atlantic Cityst kell 7 õhtul, ta vastane jõudis kohale lennukil. Eriline politsei eskort pidi ta lennuplatsilt staadioni saatma, et rahvamurdu temast eemale hoida. Kogu tee pildus rahvas teda konfettidega.

Enne võitluse algust sadas veidi vihma, mis aga rahva kokkuvalgumist ei seganud. Vahekohtunikuna tegutses Tommy Reilly Filadelfiast, ringikohtunikudena Mike Bernstein ja Frank Brown. Kell 9.30 min. astus ringi Tunney, kell 9.35 min. Dempsey. Kui kõlas gong, tardus rahvas surmavaikusse.

1. round. Lühida finteerimise ja ühe Tunney valelöögi järel tabab Dempsey Tunneyd kahe haagiga lõuale. Tunney vastab haagiga ja tugev löökide vahetamine algab. Dempsey juhivad parema sirge Tunney näkku, see vastab kahe hästiplatseeritud löögiga. Siis annab Dempsey kaks vasakut Tunneyle näkku, kuna Tunney mõne parema ja vasakuga vastates taganeb. Siis teeb ta aga järsu hüppe, annab kaks vägevat lööki Dempsey lõuale ja surub selle nurka. Dempsey päästjana kõlab gong. Esimene round kuulub Tunneyle.

2. round. Dempsey hüppab kiirelt oma nurgast välja ja tabab raskelt Tunneyd paremaga, pigistades teda nurka. Taganemisel suudab see siiski vasakuga 2

Uus päike poksitaevas.

lööki Dempseyle kehase anda, mis selle ettevaatlikkusele sunnivad. Surudes Tunney kehaga nõoridesse, annab sellele paremaga haagi. Tunney finteerib. Dempsey lööb mööda ja Tunney tabab teda ranga hoobiga. Järgneb löökide vahetus, kus Tunney parem silm siniseks paistetak. Metsikus rabelemises õnnestub Tunneyl veel kahte mürgist lööki anda. Teine round kuulub samuti Tunneyle.

3. round. Tunney annab terve seeria lööke Dempsey lõuale ja vigastab selle silma. Dempsey peidab pea käte vahele. Tunney jagab kiireid uppercutte ja täiendab neid otselöökidega, kus üks eriti valusalt Dempsey kunstlikule ninale satub. Dempsey tormab peale, kuid saab uue löögi paremaga. Dempsey püüab swingi südamesse anda ja manööverdab vastavalt kuid kolmas round on suure ülekaaluga jälle Tunney oma. Rahvas on juba soe ja juubeldab Tunneyle.

4. round. Jälle kargab Dempsey tuulispasana oma nurgast ja paiskab Tunney peaaegu üle nõoride ringist välja, tabades teda ühtlasi raskete kehalöökidega. Tunney on veidi üllatatud, kogub aga kiirelt ennast ja jagab seeria lööke Dempseyle pähe.

Dempsey lööb mööda. Rahvas naerab valjult. Momenti kasutab Tunney raske löögi andmiseks pähe. Dempsey nägu jookseb tugevalt verd. Vihast lööb ta metsikult enese ümber, Tunney aga tabab teda uuesti lõuale. Neljas round on jällegi Tunney.

5. round. Dempsey tuleb nurgast kergelt, tantsib siia-sinna ilma löögi andmata ja teeb viimaks kerge löögi pähe. Selle järel hüppab jälle ringis ringi ja tabab siit-sealt oma väljakutsujat kergelt. Tunney vastab kahe haruldaselt kõva paremaga, mis ilmameistri k. o. lähedale viivad. Dempsey avaldab nõrka vastupanu. Round Tunney suureks ülekaaluks.

6. round. Dempsey tormab kiirelt väl-

ja ja laseb kaks kohutavat haaki Tunney lõuale. Tunney kukub lühidaks ajaks nõoride juures põrandale, tõuseb nõoridest hoides ja annab paremaga Dempseyle kehase. Järgneb vastastikune löökide sadu. Tunney vabaneb ja annab vasaku ja paremaga kehasse. Dempsey hingab raskelt, ja kuigi Tunney veel mõningaid lööke saavutab, lõpeb round otsustamatult.

7. round. Mõlemad on hästi puhanud. Algul lähevad clinchi. Dempsey viib Tunney kõikuma vasakust lõuale ja sellele järgneva terava vasaku ja paremaga kehase. Tunney vastab uppercutiga. Dempsey lööb Tunney vasaku silma paiste. Kui Dempsey paremaga uppercuti teeb, vastab Tunney parema sirgega lõuale, mis ilmameistri jalgadest vankuma võtab. Tunney lööb vasakuga järele, crossib paremaga, nii et Dempsey kukkumas on. Vastab siiski tugeva haakide seeriaga. Round otsustamata.

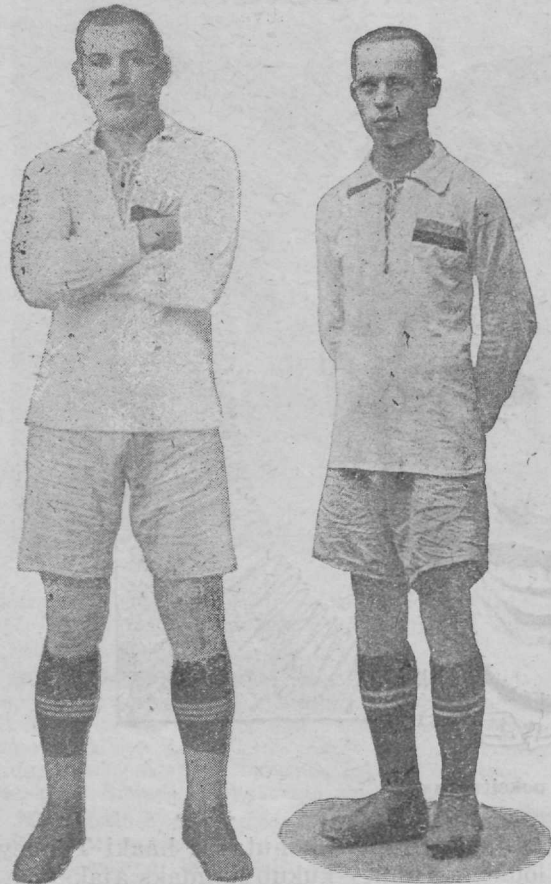
8. round. Tunney lööb parema ja vasakuga meistrit pähe ja heidab selle nõoridesse. Järgneb clinch. Dempsey ajab Tunneyd mööda ringi taga, kuid see kaitses ennast mõjuvate repliikidega. Dempsey lööb paremaga Tunney peast mööda, tabab vasaku haagiga siiski lõuale. Tunney saab veel mõned tugevad kehalöögid, kuid vastab siis terava otselöögi ja kahe uppercutiga lõuale. Round kuulub Dempseyle.

9. round. Dempsey tormab hoogsalt nurgast välja. Selle järel kui Tunney teda otselöögiga on ärritanud, teeb ta kumbagi käega raskeid lööke Tunney lõuale ja täiendab neid hoogsalt maolöögiga. Lühida finteerimise järel saab Dempsey kaks salvavat lööki pähe ja terve seeria kehasse. Round lõpeb hirmsa hoobiga lõuale, mis meistri k. o. äärele viib. Taarudes põgeneb ta eest, kuna Tunney veel seeria löökide talle pähe puistab. Parajasti kõlab gong. Round Tunney.

10. round. Rahvas lainetab ja karjub: Tunney! Tunney! Vastased annavad üksteisele kätt. Dempsey püüab paremaga

Jalgpalli finaaliit.

(2. lehekülje järg.)

Arnold Pihlak ja Eduard Ellmann, TJK ja ühtlasi rahvusmeeskonna edukamad väravakütid. Kuna eelmine kogu suve kardetavam tank oli, tõusis teine vast sügiseks suure löögi-vormi.

73. min. lööb Tipner outi välja, Pihlak hüppab peale ja saavutab palli. Juuretutanud Brenner tabab jälle posti.

Sport kogub oma viimase jõu veel pealetungiks, kuid teeb seda suure räpakusega. Einmann ja Rein hüppavad kokku ja kukuvad pikali. Oss on jälle kord väravale õige lähedal, kuid Kaljot päästab parajal momendil, Ossi tiirutades pallist eemale paisates.

83. min. trügib Laasner Jolli selga, kohtunik määrab vabalöögi Spordi heaks. Sellest saavutatakse korner.

87. min. käseb Lass Kaljotit tagasi sööta, see veeretabki palli aeglaselt teele. Oss on aga jaol, Lass lööb jalaga, pall jääb ikka Ossile, kes aga õnnetuseks veidi mööda sihib. 88. min. dribbeldab Ellmann läbi, Reinfeldt päästab korneriga.

Teine poolaeg andis väravaid TJK'le 2:0, kuna kornerid jällegi 3:2 Spordi heaks seisid. Karistuslöögid 5:2 TJK kasuks. Umbes 65—75 minutit juhtis mängu TJK.

Kui TJK ühe oma parematest mängudest esitas, oli Spordi partii üks kahvatumatest ja ootustest isegi tunduvalt nõrgem. Kaitsekolmik ühes keskpoolkaitsjaga pidas mängu üleval, kuid ülejäänud mehed olid täiesti nõrgad. Mitmed neist ei anna isegi sugugi esimese klassi mõõdupuud välja ja nende kiire asetamine värskematega on Spordi tulevase edu pant.

TJK edurivi keskkolmik on praegu täies vormis ja hädaohtlik igale väravale. Ka Brenner ja Väli on heas tuuris, kuid viimasel tuleb ikka ilmsiks nõrk taktika ja napp otsustamisvõime. Poolkaitse ja kaitse töötab hästi kokku, ja kuigi üksikutel meestel puudusi, kaovad need sobivasse ühistöösse. Lass on väga kiire ja agar, kuid ei valitse enese üle küllalt ja teeb vääratusi, mis heasse klassi kuuluvale mehel ei tohi ette tulla.

TJK ja ühtlasi esivõistluste suuri-maks väravakütiks osutusid Ellmann ja Pihlak, kes mõlemad TJK roheliste särkide heaks löid 6 väravat. Ülejäänud esivõistluse 26 väravat jagunesid järgmiselt: Väli 4, Karm, Joll ja Kull 3, Brenner, Maurer 2, Gerasimov, Läll, Viikberg, Koo-vit ja Birkentak 1 värav. Peetud kuuest esivõistluse matshist langeb igapähele 4,5 väravat, mis võrdlemisi suur väravaarv ja osalt ka uue ofsaidi määruse arvele annab kanda.

Dempsey - Tunney.

(5. lehekülje järg.)

lütia, tabab aga õhku. Tunney hoop langeb ta lõuale. Dempsey teeb lööke kehasse ja siis pähe, mis Tunney nõõridesse paiskab. Vastuseks crossib Tunney ja võtab meistri jälle vankuma. Dempsey vasak silm on täielikult kinni. Kaks parema otselööki teevad meistri õige abituks. Rida hästiplatseeritud lööke langeb Dempsey lõuale. Sagedased uppercutid teevad ta üsna segaseks ja kui gong kõlab, vajub ta jõuetult oma nurka, pääsedes knock outist. Kümnes round kuulus jälle uuele ilmameistrile, keda kõik kohtunikud üksmeelselt tunnistasid.

Dempsey, sündinud Manassas, Colorado, 24. juunil 1895, on rahvuse poolest segaverd iiri-shoti-ameeriklane, 187 sm. pikk ja 190 ingl. naela raske. Tunney, sünd. New Yorgis 25. mail 1898, on rahvuselt iiri-ameeriklane, 184 sm. pikk ja 185,5 ingl. naela raske.

Piletisi müüdi matshile 132.000 — 2.040.000 dollari väärtuses. Dempsey teenis 850.000, Tunney 200.000, matshi kor-

raldaja Tex Rickard 800.000 ja riik löbustusmaksu näol 200.000.

Suurmatshi eelvõistlustel tuupis rootslane Harry Persson J. Adamsi niivõrd läbi, et kohtunik oli sunnitud võitluse 3. roundil lõpetama. Teistest löi Monte Munn Hugo Clementi 1. roundil k. o., George Godfrey võitis punktidega Bob Lawsoni, De Mave löi 3. roundil k. o. Joe Stoesseli ja Tommy Loughran võitis punktidega Jimmy Delaney.

RFK löödud.

Läti jalgpallimeister RFK sai 26. septembril ootamata Liibavi Olümpija käest lütia 2:1 (1:0). Olümpija saavutas oma mõlemad väravad penaltidest — 3. ja 86. minutil. RFK heaks löi värava Timpers 73. minutil. Esimesel poolajal oli mäng tasavägine, kuid teisel püsis Olümpija ainult kaitses. Koosseisud olid: RFK: Jurgens, Gravelis — Magone; Taurinsh (Roze) — Stantshiks — Varakajs; Ozolinsh (Timpers) — Timpers (Taurinsh) — Sheibelis — Pavlovs — Urbans. Olümpija: Lerums; Sneiderats — Balodis; Pikols — Kronlaks — Tils; Stankus — Blumentals — Dudanecs — Dambrevics — Benderfs. Ad. Blum.

Väike-Tallinn tartlasi löömas.

Peale viiki Narva vastu oli pühapäev, 26. sept. Väike-Tallinn (väikeseltside koon-dus) jalgpalli kapitooli esitamas Tartu vastu. Paar kilomeetrit linna südamest asuvale Raadi palliväljale oli kogunud ligi 1000 pealtvaatajat. Tehti ka pisut lärmi ja laulu. Tugevamateks sõnadeks olid: „Lööge kilud karpi“, mis aga Tartu lokaalpatriootidele kaugelt kättesaamatuks jäi. Ka löbustati endid vahekohtuniku K. Ree kallal, olgugi et mees hea klassi soolot vilistas. Kuid lohutust peab leitama, ja nii sai Karl Ree väikseks märtriiks. Tallinn löi Tartut kuuega nulli vastu, kuna ka tartlased palli kahel korral Leithammeli võrku ajasid, kuid juba ettearvatult oli kohtunik see, kes keelas tunnustuse Tartu tööstusele. Kuuest väravast langes paremsisemisele Seegnerile kolme täidesaatmine, tseentr. E. Fischer ja tseentralf Kasper tegid kumbki ühe, kuna vasaksis. K. Fischer ühe (neljanda) löi külmalt 11-meetrist. Väravate ajad: 4., 5., 29., 50., 64. ja 84 min. Väikeseltside koosseis oli: Leithammel (Merk.); Saar—Fiskar (möl. Võitleja); Koni (Floora) — Kasper (Võitl.) — Rüütel (Merk.); Liisment (Floora) — Seegner — E. Fischer — K. Fischer (kõik 3 Merk.) — Reintamm (Edu). Tartut esitas Kalev, kes hinnatavat vastu ei pakkunud. Taktiline nõrkus meeskonnal veel suurem kui tehniline. Kenam mees oli väravavaht Pool, seda ta nähtavale erutatud olekule vaatamata. Väikeseltside tasahooget pealetungi korraldasid velled Fischerid, kuna õnnestumisega lööja oli Seegner. T. Kivi.

Narva keskkoolide esivõistlused kergejõustikus.

23. ja 24. septembril peeti Narvas, linna spordiväljal, keskkoolide esivõistlusi kergejõustikus, millest võtsid osa ühisgümnaasium, Kommertsgümnaasium ja Tööstuskool ligi 40 sport-lasega.

Ilusad ilmad võimaldasid saavutada häid tagajärgi. Konkurents oli tasavägine, mille tõttu püstitati terve rida uusi rekorde.

Naistele.

100 mtr. — 1) Einstein, Kommetsrg. 14,3; 2) Kroon, Kg. 14,8; 3) Tomasson, Kg.
Kaugus h-ga — 1) Einstein, 4,74, uus rekord; 2) Kroon 4,56; 3) Tomasson 4,23.
Kul — 1) Tomasson, 7,97, uus rekord; 2) Kroon, 6,63; 3) Einstein, 6,24.
Oda — 1) Tomasson, 18,03; 2) Einstein 16,17; 3) Kroon, 13,40.

Senioridele.

100 m. — 1) Einborn, Kg., 12,4; 2) Pentsop, Üg., 12,5; 3) Küttis, Üg.
200 m. — 1) Pentsop, 25,8; 2) Küttis, 26,1; 3) Einborn, 26,3.
400 m. — 1) Pentsop, 57,5; 2) Einborn.
800 m. — 1) Jürri, R., Kg., 2,21, uus rek.; 2) Marvits, Kg.; 3) Suban, Kg.
1500 m. — 1) Jürri, 4,43,5; 2) Marvits; 3) Salomon, Kg.
Kaugus h-ga — 1) Küttis, 5,55; 2) Pentsop, 5,53; 3) Alaküla, Üg.
Kugus h-ta — 1) Alaküla, 2,87, uus rek.; 2) Muks, Üg. 2,71; 3) Einborn, 2,56.
Kolmik h-ga — 1) Küttis, 12,27, uus rek.; 2) Kaasik, Kg., 11,57; 3) Einborn, 11,17.
Kõrgus h-ga — 1) Küttis, 161, uus rek.; 2) Kaasik, 150; 3) Einborn, 150.
Teivas — 1) Martinson, Üh., 270, uus rek.; 2) Laan, Üg., 260; 3) Muru, Tööstusk., 260.
Kul — 1) A. Jürri, Üg., 9,82, uus rek.; 2) Alaküla, 9,78; 3) Biiber, Üg., 9,41.
Ketas — 1) Alaküla, 28,95; 2) Einborn, 27,34; 3) Pentsop, 26,30.
Oda — 1) A. Jürri, 37,70; 2) Lääts, Kg., 35,80; 3) Einborn, 33,90.
Viievõistlus — 1) Pentsop, 11 p.; 2) Küttis, 16 p.; 3) Männik, 27 p.
4x100 teatej. — 1) ühisgüm. I meeskond (Muks, Alaküla, Pentsop, Küttis) — 50,4 uus r.; 2) Kommertsgüm. I meeskond, 50,9; ühisgüm. II meeskond.
800+400+200+200 — 1) Kommertsgüm. I meeskond, (Jürri, Rusman, Kasikov, Einborn) — lu.

Alfred Neuland stardib jälle ilmarekordide peale.

Alfred Neuland.

Peale Pariisi olümpiaadi ei ole Alfred Neulandist, Eesti suurimast ja kirglikumast rekordiõgijast, enam kuulda olnud ja üldine arvamine valitses juba, et ilma-meister on Bergi hantlitega jumalaga jätunud. Vaikne perekonnaelu Valgas näis meest suigutavat ja edasirühkimine äri-alal spordirekordide asetavat. Bourdonnais poolt iga poolaasta tagant saadetasvas tõste-ilmarekordide tabelis, kus paari aasta eest Neuland oma viie suursaavutusega maailma atleetide hulgas esikohal seisis, on iga korruga ikka ühe-kahe rekordi kaupa Neulandi nimi harvemaks jäänud ja praegu seisab see seal ainult ühe rekordiga, nagu hiljuti E. Spordilehe lugejad veenduda võisid.

Kas ärritas see ilmameistrit või kasvatas tal himu juba tööpooldest mahasurumatuks raudkangi järel, kuid ühel ilusal päeval võis Alfred Neulandit jälle Kalevi harjutusruumis kangi ümber askeldamas näha. Ja Raag ja Tammer sekundeerisid talle, nagu öndsäl Pariisi olümpiaadi aas-

tal, mil Eesti tõstjad tahtsid endid esimese maailma rälvana maksma panna.

Raag ja Tammer näisid kõvasti allpool oma olümpiaadivormi olevat, kuid Neuland näis peaaegu endisena püsivat. Mängukergusega sooritatud viis tõstet tunni aja jooksul andsid kogusummas 445 kg. ja maksimum ei olnud sellega kaugeltki veel saavutatud. Meister ise on energiline ja värske, veidi tüsedam endisest, 80 kg. ümber, kuid ikka vormikas ja paenduv. Jutlemisel avaldas, et ta kaugeltki ei kavatse veel tõstmisest loobuda ja paremad päevad usub ees olevat. „Puhkus ei ole kunagi halb ja kaks aastat oli selleks mulle paras. Järelejäädud kahe aastaga jõuab küllaldaselt vormi tõusta, õieti loodan ma juba kuu ajaga vormi saavutada võivat, mis ajani ma Tallinna jäen.“

Esitatud küsimusele, kas praegused ilmarekordid ehk vahepeal ei ole liiga kõrgele tõusnud ja veidi kättesaamatuks muutunud, tähendas Neuland kõhklematult, et need löömiseks täiesti parajad on. Kes Neulandit tunneb, teab, et ta kunagi üleliigset ei luba ja enne ei jäta, kui kang aplausimürina saatel on rekordilise raskusega sirgele käele paisatud. Nii võib meie tõstjate peres tänavu jällegi suuremat elavust ennustada. Kui Neuland juba kangi kallal on, küllap siis teisedki veteraanid kõik endid välja kobivad.

Teisel harjutusel tõstis Neuland oma harjutuse kogusummat hõlpsalt 10 kg. võrra ja kolmandal samuti, hoidudes igal tõstel oma täit võimet välja panemast. Oktoobri keskpaigaks loodab Neuland enese valmis olevat ilmarekordide purustamiseks ja tahaks siis juba võistlemisega algust teha. Esimese varblasena on tal märgitud austerlase Pumi vasakuga rebimise rekord 80 kg. Siis oleks vast järg Zinneri kahega rebimisel (102 kg.) jne.

Jääme huviga Neulandi esinemist ootama ja loodame, et teisedki tõstjad treeningu alustamisega ei viivita ühe mõnusa rekordiõhtu korraldamiseks, nagu neid oli vanal heal ajal.

5 km.: 1. Korol — 9.11; 2. prl. Janson — 9.11,2; 3. Kulbas — 9.25.

1 km. noorteale: 1. Leichman, Rakvere Kalev, 1.46,5; 2. Heide, B, Tartu Kalev, 1.46,6; 3. Peterkopp, Tartu Kalev, 1.46,7.

1 km. naistele: 1. prl. Janson — 1.46,2; 2. pr. Matt, Tartu Kalev, 1.53,5 (uus Eesti rek.); 3. pr. Vanag — Riia Mars, 2.13.

500 mtr. vanadele: 1. Martin, Tartu Kalev, 51,9; 2. Mäger, Tartu Kalev, 54,6; 3. Pikker (väljaspool võistlust), 55.

25 mtr. tase võit — Sachker 5.10,4.

Ed. J-n.

Spordioludest Nissis.

Viimasel ajal, kus sport isegi kaugemad ja pimedamad provintsinurgad vallutanud, on teistest praegusel momendil maha jäänud Tallinna külje all asuv suur Nissi alev. Kuid omal ajal on siin siiski tublisti tööd tehtud, mida juba tõendavad mõne hea aasta eest püstitatud kergejõustiku tagajärjed. Kõike seda kroonib veel spordiplats, mis sarnaneb staadionile, omades 450 antr. jooksuringi ja millele kulutatud mitmed tuhanded. Nüüd on aga plats täiesti sööti läinud, kivisid täis loobitud, jättes enesest äärmiselt igatseva ja kurva mulje. „Kuldsel ajal“ töötas siin isegi Nissi „Kindluse“ spordiosakond, mis praegugi vist veel Ekraveliidu liikmena püsib, kuid üksikute agaramate tegelaste ärälennates on osakond soiku jäänud ja spordivaim tundub nagu luuaga tervest alevist pühitud olevat. Ainult pussitamised ja alkoholist tuikuvad noored-mehed on järele jäänud, ja oma pinnal kehakas-

vatusele pühendatud noori sportlasi kanda ihaldav spordiplats kurvastab ja kurvastab... Ainult harva õhtuti võib näha platsil nobri võrkpalli mängimas või kuuli, ketast heitmas.

Siiski on loota ka siin paranemist ja ehk aitavad siin uuesti spordivaimu lõkkele ajada paar Tallinnast pärit sportlast. Kohast materjali on siin küllaldaselt, kusjuures ettetükkivamaks osaks on õrnemsgu. Paarikuulise harjutuse järele võib naissportlasit mitmeid jõudusid loota, kes senised naiste Eesti rekordid võiksid seljataha jätta. Oli õnnelik juhus näha ühte naissportlast, kes paari harjutusega kerge vaevaga näitas tagajärgi: 60 mtr. — 8,2, kaugus 4.58 ja 5,4 kg. kuuliga 8,39. Ja seda kõike viletsatel väljatingimustel!

Ei, sport võib Nissis veel uuesti ellu tõusta ja selles lootuses tuleb tööle rakenduda! F. S-n.

PJK — Tervis 2:1.

Tervise ja Pärnu jalgpalliklubi jõukatsumised on senini Tervise kasuks lõppenud nii 1925. a. ja tänavu kevadel, kumbki 2:1.

Pühapäeval, 26. sept., olid 22 nakkkuuli vee-retajat väljale ilmunud, et Pärnu linnavalitsuse karikamängude tsükliks pidada järjekorralist matshi.

Kukke, S. Kalju, algvileks olid koosseisud järgmised: Tervis: Kõrb; A. Jürvetson—Holsmann; Möttus—Laur—Pais; Peterson—Kuuter—Enson—Aalep—Hendrikson. PJK: Aspe; Tappe—Jensen 1.; Riis—Koop—Jensen 2.; Hendrikson 2.—Brandt—Ploom—Haitov—Reimann.

Vahelduva mängu järele märgib 8. min. Enson Hendriksoni söödust 1:0. 16. min. on PJK läbimurdel T. karistusalas hands ja penalty sisetoimetamisega Ploomi poolt viik 1:1. Vahelduv mäng, kusjuures PJK näitab vastase värvava all rohkem elavust ja Reimanni söödust teeb Ploom 2:1 PJK eduks, millise tagajärgiga ka vaheajale minnakse.

Teisel poolajal asub PJK kaitseseisukorda, et võitu alal heida ja kogu poolaeg möödub PJK võrgu ees Tervise täielikul domineerimisel, kuid värvavad jäävad neitsilkuks. Pall omal teekonnal PJK postide vahele leiab alati pareerimist. Hästi töötas PJK värvavas Aspe. Tervis teenis mängu käigu järele võidu, kuid...

Seega lõppes heitlus 2:1 PJK kasuks, nurgalöögid 8:5 T. eduks.

Järgmisel võistlusel kohtavad Tervis ja Vaprus, selle võitja Pärnu jalgpalliklubiga.

A. P.

Petseri — Võru — Valk.

18. ja 19. septembril peeti Petseri maleva spordiklubi korraldusel Petseri-Võru-Valga malevate vahelised sõprusvõistlused kergejõustikus, jalgpallis ja volleyballis Petseri linna spordiplatsil. Vaatamata halva ilma peale, olid malevad võistlejatega arvurikkalt esinenud. Võistlused andsid rahuldavaid tagajärgi, mõnel alal isegi häid.

Võistluse tehnilised tagajärjed:

100 mtr.: 1. Toonekurg, Võru mal., 11,9; 2. Taan, Petseri mal., 12,4; 3) Karu, Valga mal.

200 mtr. jooks: 1. Taan 26,3; 2. Tivik, Petseri mal., 26,9; 3. Toonekurg 27,1.

110 mtr. tõkkejooks: 1. Kuika, Valga mal., 19,0; 2. Sujetov, Petseri mal., 19,1; 3. Toonekurg 20,4.

400 mtr. jooks: Povits, Valga mal., 62,0; 2. Taan 62,0; 3. Peltser, Võru mal.

1500 mtr. jooks: 1. Rüga, Võru mal., 5,01; 2. Povits, Valga mal.; 3. Toomeorg, Petseri mal.

Teivashüpe: 1. Alksnis, Võru mal., 2,75; 2. Tobrus, Võru mal., 2,60; 3. Silvester, Võru mal., 2,60.

Ketas: 1. Järlik, Võru mal., 33,82; 2. Karu, Valga mal., 31,56; 3) Rosenberg, Petseri mal., 30,80.

Oda: 1. Kuika 43,27; 2. Sujetov, Petseri mal., 43,07; 3. Järlik 43,02.

Kaugushüpe hooga: 1. Kuika 1.51,5; 2) Piip, Võru mal., 1.46; 3. Taan 1.46.

Kõlmikhüpe hooga: 1. Kuika, 11,58; 2. Leinbok, Võru mal., 11,10; 3. Järlik 11,04.

Kaugushüpe hooga: 1. Taan 5,40; 2. Kuika 5,25; 3. Karu, Valga mal., 4,68.

Kuul: 1. Järlik, 11,34; 2. Rosenberg 11,26; 3. Povits 10,74.

Granaadiviske: 1. Järlik 52,94; 3. Peterson, Võru mal., 50,92; 3. Kuika 50,82,5.

Teatejoks 4x200 mtr.: 1. Valga maleva meeskond, koosseisus: Lumi, Kuika, Povits, Karu, 1 min. 49 s.; 2. Petseri maleva meeskond, koosseisus: Sujetov, Kusmin, Tivik, Taan — 1.49,5. Võitjatele anti diplomid ja paremale maleva meeskonnale kaitseliidu ülema poolt anetatud rändav auhind.

Jalgpallis võitis Võru maleva Petseri malevat 1:0 (0:0).

Volleyballis võitis Võru mal. Petseri malevat 15:12 (17:15).

O. I.

Tartu Kalevi juubelivõistlused rattasõidus.

Riia naissõitja parem meestest. Üks Eesti ja üks maakonna rekord.

Läinud laupäeval ja pühapäeval leidsid Tartus aset Kalevi juubelivõistlused rattasõidus, end. „Taara“ aias. Pühapäeval algasid võistl. rongkäiguga. Tervituskõnega esines s. liige K. Pähk. Võistlused osutusid rahvusvahelisteks Riia naissõitjate prl. Janson ja pr. Wanagi (Riia „Mars“) osavõtu tõttu. Prl. Janson oli naistest väljaspool võistlust, sest temal polnud isegi raske mehi võita 2. klassis, tulles 1 km. — 3. kohale ja 5 km. — 2. kohale. Rakvere Kalev oli saatnud oma nooremad — Leichmani ja Kulbasi. 1. kl. sõitjast oli ülekaalukas — Rossmann, võites kõik selle klassi maad; Lepikõvil ja Matt'il ebaõnnestusid sõidud, tehniliste rattarikete tõttu. Pr. Matt'i poolt parandati 1. kl. sõidus Eesti rekordi 1.53,5 peale (end. prl. Frey — 2.00,7). Võistlust jälgis mõnesaja pealine publik; jagades rohket kiitust võitjatele, iseäranis Riia naissõitja prl. Jansonile.

Tehnilised tagajärjed: 1. kl.: 1. km. 1. Rossmann, Tartu Kalev, 1.37,0; 2. Matt, sama, 1.40,1.

500 mtr.: 1. Rossmann, 45,5; 2. Matt 46,0.

10 km.: 1. Rossmann — 17.09,0 (uus Tartu rekord); 2. Kukke, Tartu Kalev, 18.11,4; 3. Fuks, sama, 18.11,5.

2. kl.: 1 km.: 1. Korol, T. Kalev, 1.38,0; 2. Kulbas, Rakv. Kalev, 1.42,6; 3. prl. Janson, Riia Mars, 1.42,8.

Kuidas Charles Hoff sai professionaaliks.

Ilmameister kirjutab ise selle üle Rootsi Idrottsbladetis:

„Kuna A. A. U. (Ameerika spordiliit) ei maksnud mulle pennigi ülespidamise kuludeks nelja kuu eest, mis ma Ameerikas võistlusreisil viibisin, ja et ma ka isiklikult katsin enese sõidukulud Ameerika raudteedel, samuti söögi, oli loomulik, et mu ajakirjanikuna teenitud raha hakkas lõpukorrale jõudma ja ma olin sunnitud mingi afääri välja mõtlema.

Norra spordiliit päris kohe minu üle teateid ja pööras ka rahusvahelise liidu esimehe, direktori Edströmi, poole, kellel aga midagi halba minu kohta ette kanda ei olnud.

A. A. U. toim's minuga ehtameerikalikult, teenida väljamaalase pealt niipalju kui võimalik ja temale endale ta väljaminekuid mitte maksta. Kaks paremat Ameerika advokaati võtsid selle järel minu asja käsile, samuti ka kõik tuntumad Ameerika spordiekspertid, peale nende kes istuvad A. A. U's.

Minu manager, Mr. Harry Brandon, pööras kõigepealt filmi poole. See ei oleks halb, kui ma veidi hüppaks või teeks muud sporti filmis! Honoraar ei olnud aga nii suur, et see mind oleks meelitanud hakata elukutseliseks. Minu koha võttis siiski vastu Charles Paddock, kes mängis ja jooksis filmis ühes Bebe Daniels'iga, ja on järelikult täielikult elukutseline.

Mina sain pakkumise ühelt suuremalt Ameerika varietee-teatrit ja võtsin selle vastu. Mulle maksti 2500 dollarit nädalas ja ma reisisin Ameerikat mööda. Kontrakt kirjutati alla tantsu peale (tango ja charleston). Teivashüpped ei mainitud kontraktis sõnagi, nii et ma oleks võinud oma rahad tasku pista ilma ühegi sportlase liigutuse sooritamiseta. Ma ei teinud seda siiski mitte, kuna ma põhjust ei leidnud mitte hüppamiseks. Ma olin teatri direktori ees suuremas tänuvõlas kui ühegi spordimätseni ees siin maamunal ja isepärast olin ma nõus. Ma ei oleks uskunud, et mul nii hea edu saab olema. Teatri ruum lubas 16 meetrit hoogu võtta. Igal etendusel tegin ma kolm hüpet, etendusi oli 4—5 päevas. Hüpped olid harilikult 3.60—3.80. Kahe nädala jooksul tegin 184 hüpet ja lati tõmbasin selle aja jooksul ainult kaks korda maha. Tundsin enese hülgvormis olevat. Tants käis enne teivashüpet, ja kuna mul oli partneriks Ameerika parim tantsijatar Miss Joyzelle, ja et meie mõlemad löikasime tunnustust parima tantsijapaarina, kes Ameerikas kunagi olnud, ületades Fanchon & Marco't, järeldan ma, et ma paremini tantsin, kui viimati oma kodumaal.

Et mitte hädasüdamlisi norra spordipapasad kurvastada, ei hüppa ma norra spordiriietuses.

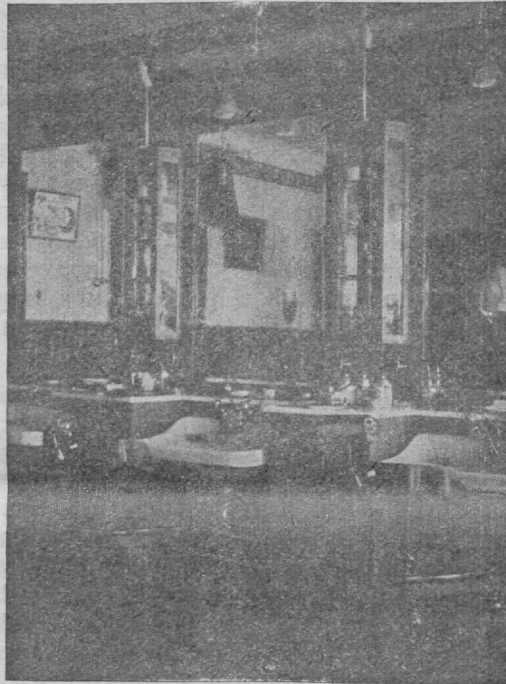
Ma ei kavatse siiski siia kauaks jääda. Niipea kui ma oma rahaasjad sean korda, sõidan ma koju, sest et vaigse perekonnaelu järele igatsen.

Neil päevil avasin ma ühes oma manageriga Hollywoodis mööbliäri ja antikvariaadi, samuti omandasin kodujäneste kasvatuse. See asub 15 minuti kaugusel Hollywoodist, kuna mööbliäri just linna tsentrumis on. Homme reisin ma ühes naisega üheks nädalaks San Diegosse.

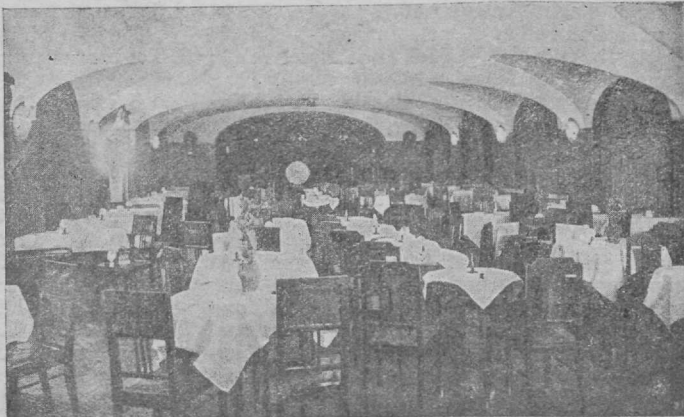
Ma ootan nüüd huviga, millise otsuse minu kohta teeb A. A. U. Kui see selgub, kuulutan ma enese elukutseliseks, kuid mitte varem. Arvatavasti olen ma Amsterdamis ainult teivas-, kaugushüppe ja kümnevõistluse pealtvaataja. Ühest küljest on see mulle kurb, kuid teisest küljest olen ma rõõmus. Nüüd olen ma ometigi täiesti vaba ja ma võin teha ja vaadata mis ma tahan. Osalt ei ole ma siiski veel asjaarmastaja-spordiga oma arveid lõpetanud. Ma olen palju näinud oma kuue kuu jooksul Ameerikas, ja kui mu raamat Ameerika üle trükist ilmub, siis on see luigelaul amatöör-spordile.

Edaspidi pühendan ma enese Jim Thorpe kümnevõistluse professionaal-ilmarekordi püüdmisele. See on fair, kui ma ta löön professionaalina. Nii ei ole mul tarvis enese naelkinge oma äris veel antikvidecina maha müüa.

Teiste sõnadega ei ole ma oma spordiga veel lõpetanud, kuigi minust seda arvatakse. Seda on minust juba kolmel korral varemgi arvatud, kuid see ei ole õigeks osutunud. Kahe kuu jooksul võin ma seda Teile uuesti meele tuletada.“

Juukselõikaja - Coiffeur
GRÄNBERG
Tallinn, Lai tänav 7.
Reval, Breitstrasse 7.
Telefon 20-12.

Café „Marcelle“

Raekojaplats,
kõnetraat 30-50.

Iga päev kella 5—7
**Five o'clock
tea dancing**

ja õhtul kella 9. peale

suur kabaree programm ja tants.

Mängib originaal „Saxophone Band“.

P. S. Sportlastele iga päev, peale laupäevade ja pühapäevade,
iga Eesti spordiseltsi liikmekaardi ettenäitamisel 20% hinnaalandust.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

**Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.**

O/y.

Urheilutarpeita

Helsingis.

Ilmakuulsad spordivahendid nagu
odad, kettad, naelkingad, jalg-
pallisaapad jne. saadaval

Tallinnas, o-ü. ESTO,
Tallinn, Pikk t. 47.

Tartus, E. V. JÜRGENS,
Tartus, Vana t. 17.

O-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

on kõige täielikum ja
suurem kodumaa spordi-
riistade kauplus.

Soovitab ainult esimese-
järgu headuses tarbeid
kodu- ja välismaade pa-
:: rematest tehastest. ::

Houben Soomes löödud.

Viiburi võistlustel pühapäeval sai Houben Tallinnas tuntud Vahanderilt 200 mtr-is ajaga 22,1 (Soome rekordi kordamine) lüüa. Ta jäi 60 sm. maha. 3. Danska 90 sm. järel, 4. Vilén ja 5. Helle. 100 mtr. võitis Houben ajaga 10,8 Helle ja Danska ees. Teised paremad tagajärjed võistlustel olid: 400 mtr. — 1. Vilén 50,2; 2. Jukola 51,3. 1000 mtr. — 1. Helgas 2.33,8; 2. Nikkari 2.35,4; 3. Leimu 2.35,4. 3000 mtr. — 1. Helgas 8.45,0; 2. Matilainen 8.45,2; 3. Lähteenaro 8.47,8. 20.000 mtr. — Rastas 1.07.39,1. Kuulitõuge — 1. Torpo 14.54; 2. Vahlstedt 14.04. Kettaheide — 1. Niitty-
maa 43.17; 2. Torpo 42.38. Odaviske — Johanson 60.68. Kaugushüpe — E. Järvinen 6.61. Kolmikhüpe — E. Järvinen 13.82. Kõrgushüpe — Miikkulainen 1.78.